今日中国

КИТАЙ днес

www.kitajdnes.com

Китайски изследователски институт печели наградата на ФАО за постижения за 2026 г.

▶▶| стр. 11

Година XVI, брой 43, 30 октомври – 5 ноември 2026

0,51 €

▶▶| **Си Дзинпин: Историческият опит помага на Китай да преодолява трудностите и да се развива**

Китай продължава усилията си за изграждане на модерна социалистическа държава

2

▶▶| **Нов хоризонт в отношенията между Китай и България**

България има възможност да играе специална роля като балансьор, използвайки своето стратегическо положение и традиционни приятелски отношения с Пекин, за да допринесе за нов модел на глобално управление

6

От редактора

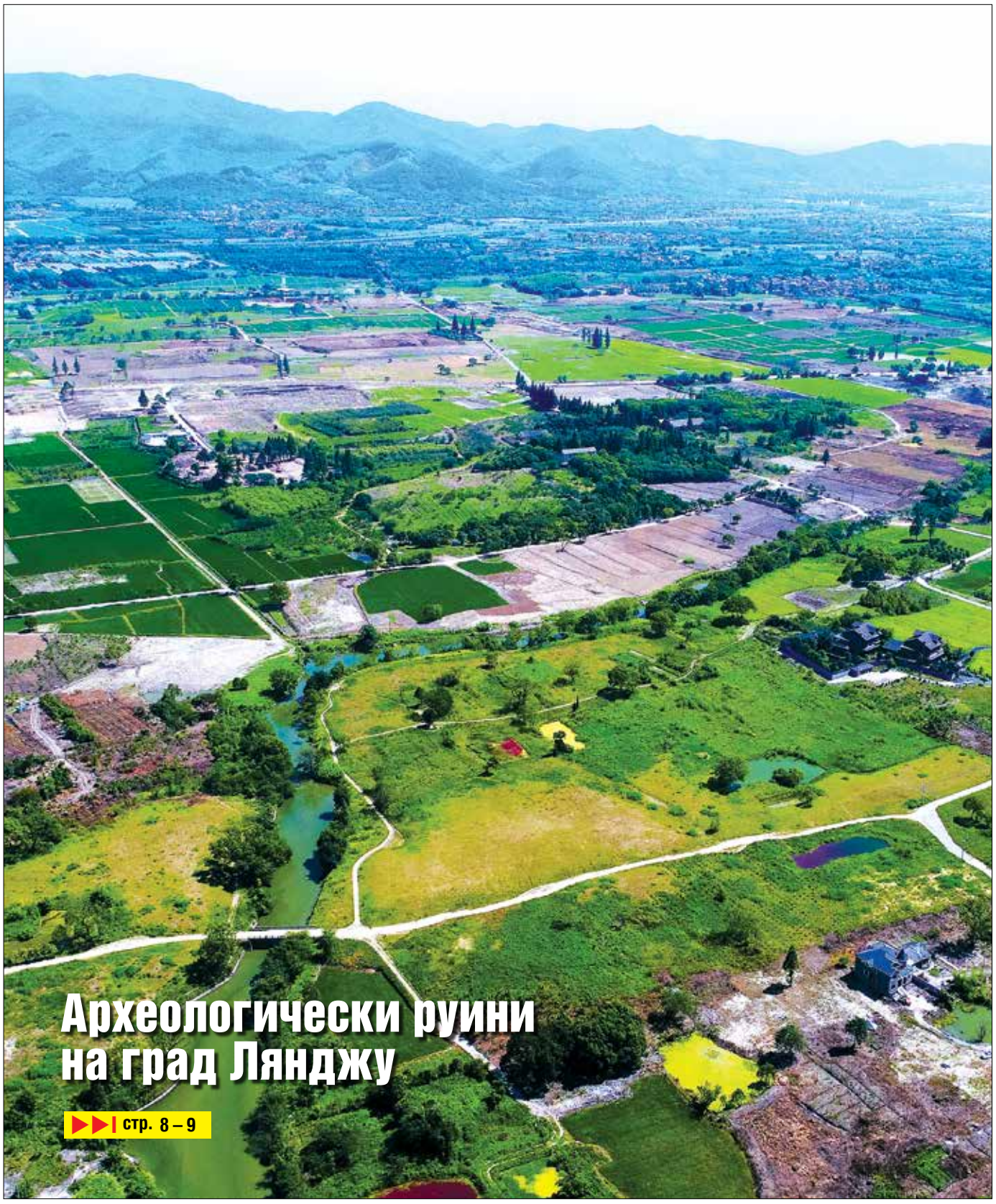
Велика годишнина с поглед напред

Китайската народна република и водещата и направляваща политическа сила – Китайската комунистическа партия, отдават заслужена историческа почит на едно епохално събитие, от което ни делят 90 години – Великия поход на ККП и Китайската Червена армия. По повод годишнината се проведоха политически събития и чествания, китайският лидер Си Дзинпин произнесе важна реч. Китайските медии и културна общественост излъчиха и реализираха филми, постановки, изложби, книги, мултимедийни продукти, които привличат младите към историята и паметта за великите събития – едновременно отминали, но и съвременни, тоест вечни, докато я има националната памет, а в Китай тя датира от над четири хилядолетия.

Нека напомним мащаба и героизма на това събитие: от октомври 1934 г. до октомври 1936 г. Червената армия, ръководена от Китайската комунистическа партия, прекоси над десет провинции, извърви 12 000 км, сломи преследването, обкръжаването и блокирането ѝ от над един милион вражески войници, осъществи успешно стратегическото преместване на север за съпротива срещу японската агресия и откри нови хоризонти пред китайската революция.

Китай се развива изключително динамично, с гигантски темпове, не само с прагматиката на днешния ден, но и защото умее да помни миналото, да извлича знанията и ползите, да учи уроците му, прилагайки ги и модифицирайки спрямо променящия се свят, независимо дали става дума за мъдростта на Конфуций, за древните династии, за борбата за свобода или за изграждането на социализъм с китайска специфика. Една от най-важните поуки на Великия поход е единството на народ, партия и армия, което осигурява националния суверенитет и просперитет. Лидерите се раждат в трудни времена, предопределени за големи цели.

Д-р Теофан ГЕРМАНОВ

Археологически руини на град Ляндзу

▶▶| стр. 8 – 9

Туризмът свързва Китай със света

13

Младежи разпространяват операта диси

14

9 772603 481029 00043

Си Дзинпин: Историческият опит помага на Китай да преодолява трудностите и да се развива

Китай продължава усилията си за изграждане на модерна социалистическа държава и за постигане на целите, свързани със стогодишнината от основаването на Китайската народна република, подчерта партийният и държавен лидер

На 22 октомври в Пекин се състоя честване по повод 90-ата годишнина от края на Дългия поход на Китайската работническо-селска червена армия.

В речта си председателят Си Дзинпин подчерта, че съхраняването на историческата памет е важно за изграждането на бъдещето.

Той определи Дългия поход като събитие с голямо значение за историята на Китайската комунистическа партия, държавата и армията, което е оказало трайно влияние върху развитието на страната.

Си Дзинпин заяви, че изучаването на историята позволява да се извличат поуки и да се черпят сили за справяне с бъдещите предизвикателства. По думите му духът на Дългия поход продължава да бъде източник на вдъхновение за преодоляване на трудностите.

Китайският лидер посочи още, че Китай продължава усилията си за изграждане на модерна социалистическа държава и за постигане на целите, свързани със стогодишнината от основаването на Китайската народна република. Той заяви, че Китай възнамерява да продължи модернизацията си като основен път към националното развитие.

Радио Китай съобщи също така, че в книжарниците „Синхуа“ бе пусната в продажба книгата „Реч на генералния секретар на ЦК на ККП Си Дзинпин на Конференцията по повод 90-ата годишнина от края на Дългия поход на китайската Червена армия“, която бе издадена от китайското издателство „Жънмин“.

Културни събития съпътстват юбилея

Повече от 300 артефакти и исторически документи, свързани с Дългия поход, се излагат за първи път във Военния музей на Китайската народна революция в Пекин. В тях се разкриват нови подробности за събитието, което е допринесло за оформянето на историята на XX век.

Изложбата се организира по повод 90-годишнината от победата в Дългия поход, който приключва през октомври 1936 г., когато основните сили на Червената армия пробиват обсадата на силите на Гуоминдана и се обединяват отново в северозападната част на Китай.

Военната одисея от около 12 500 километра, започнала през 1934 г., дава на Китайската комунистическа партия (ККП) нова опора, от която да укрепи силата на революцията и нова отправна точка за победа.

Една от забележителностите на изложбата е колекция от ръкописи, разказващи за битки, радиокомуникация, всекидневни преживявания и други аспекти на похода. Някои от тях са написани от самите участници, докато повечето са съставени въз основа на техните устни разкази.

Тези ръкописи предлагат ценни записи от първа ръка, като същевременно притежават и литературна стойност.

Музеят на историята на Китайската комунистическа партия в Пекин откри две тематични изложби, посветени на 90-годишнината от победата в Дългия поход.

Първата изложба е назована „Дългият поход – изложба на архивни документи за Дългия поход на Китайската работническо-селска червена армия“. Тази изложба представя над 230 ценни архивни документа за Дългия поход, предимно от фонда на Централния архив, като част от тях се показват за първи път пред широката публика. Втората изложба „Снежни планини и степи – тематична изложба на културни ценности в чест на 90-годишнината от победата в Дългия поход на Китайската работническо-селска червена армия“ е посветена на прекосяването на планините и прехода през степите от червената армия и включва 273 експоната.

Как успешното извършване на новия Дълъг поход влияе на света?

Тази година се навършват 90 години от победата в Дългия поход на китайската Червена армия. През тази знаменателна историческа година международната общност също търси отговор на въпроса: как Китайската комунистическа партия успя да осъществи този изумителен революционен подвиг? Проведеното на 22 октомври в Пекин тържествено събрание по случай 90-ата годишнина от победата в Дългия поход на китайската Червена армия предостави нова възможност за наблюдение и разбиране.

На това тържествено събрание Си Дзинпин, генерален секретар на ЦК на ККП, произнесе реч, в която подчерта, че само като помним историята, можем да създаваме бъдещето.

Погледът назад към историята показва, че от октомври 1934 г. до октомври 1936 г. Червената армия, ръководена от Китайската комунистическа партия, прекоси над десет провинции, извърви 12 000 км, сломи преследването, обкръжаването и блокирането ѝ от над един милион вражески войници, осъществи успешно стратегическото преместване на север за съпротива срещу японската агресия и откри нови хоризонти пред китайската революция. Припомнянето на историята има за цел да ни помогне да черпим мъдрост и сила за движението напред. Победата в Дългия поход беше победа на идеалите и убежденията на китайските комунисти. За да бъде извършен успешно новият Дълъг поход, от основно значение е да се остава верен на идеалите, убежденията и основната цел. От премахването на абсолютната бедност, през насърчаването на висококачественото развитие, до осигуряването на общ просперитет.

За да бъде извършен успешно новия Дълъг поход е необходимо и с дух на историческа инициатива да се преодоляват трудностите, да се борим с рисковете и да посрещаме предизвикателствата. Понастоящем световните промени, невиждани от столетие, се ускоряват, а нестабилността и несигурността значително нараства. От решителното справяне с митническата и търговската война до постигането на високо равнище на научно-технологическа самостоятелност и самоусъвършенстване, ККП и китайският народ успяват да се борят и умеят да се борят, като дават вдъхновение на света за справяне с множеството предизвикателства.

Посланието на лидера: Ще работим заедно с всички страни за прилагането на концепцията за глобално управление

На 23 октомври китайският председател Си Дзинпин изпрати послание до Форума за глобално управление за 2026 г. (Сюн'ан). Той посочи, че в момента светът преминава през ускорени промени, а дефицитите в областта на мира, развитието, сигурността и глобалното управление продължават да се задълбочават. Китайският лидер подчерта, че предложената от него Инициатива за глобално управление има за цел да насърчи изграждането на по-справедлива и рационална система за глобално управление и да допринесе за създаването на по-добър свят.

Китай е готов да работи заедно с всички страни за прилагането на концепцията за глобално управление, основана на съвместни консултации, съвместно изграждане и споделяне на резултатите. Чрез укрепване на доверието и обединяване на усилията, както и чрез сътрудничество за преодоляване на трудностите, страната ще насърчава реализацията на Инициативата за глобално управление, ще внася повече сигурност и положителна енергия в един изпълнен с промени и нестабилност свят и ще върви заедно с останалите държави към изграждането на общност на споделена съдба за човечеството.

Форумът за глобално управление за 2026 година (Сюн'ан) беше открит на 23 октомври в новия район Сюн'ан, провинция Хъбей. Събитието ще премине под мотото „Възстановяване на доверието и сътрудничеството“. Организатор на форума е Китайското дружество за народна дипломация.

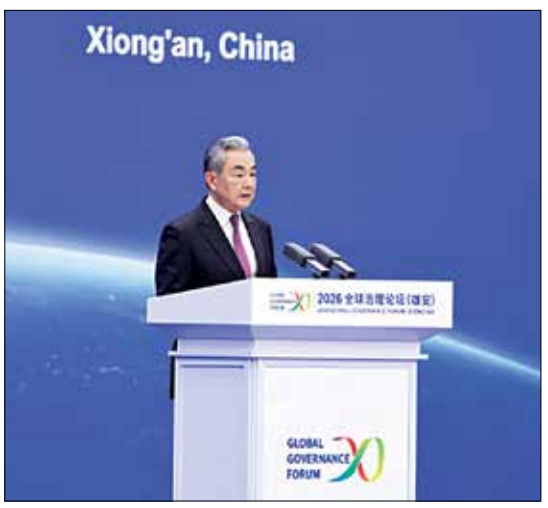
第1视点丨弘扬伟大长征精神 走好新的长征路

10月22日，习近平总书记在纪念中国工农红军长征胜利90周年大会上发表重要讲话。

习近平总书记强调，铭记历史方能开创未来。全党全军全国各族人民要更加紧密地团结在党中央周围，大力弘扬伟大长征精神，接续奋斗、砥砺前行，把革命前辈开创的伟大事业不断推向前进，在新的长征路上奋力创造新的辉煌。

王毅出席2026全球治理论坛（雄安）开幕式

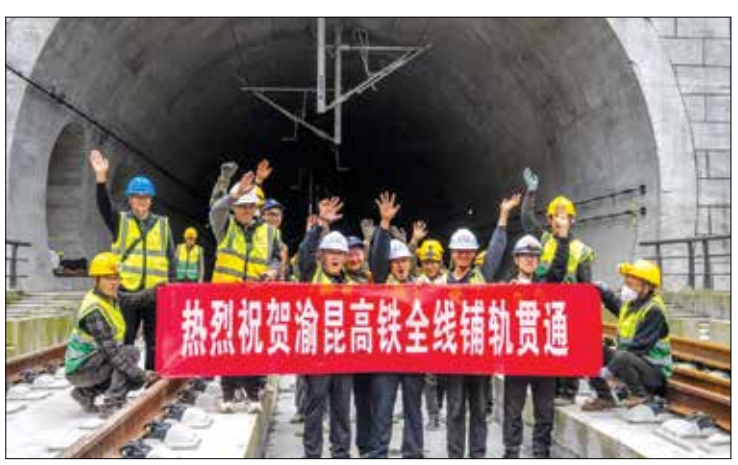
2026全球治理论坛（雄安）开幕式23日在河北雄安新区举行，中共中央政治局委员、外交部长王毅出席，宣读习近平主席致信并作主旨发言。

王毅表示，习近平主席历史性提出全球治理倡议，提供了弥补治理赤字、共创美好未来的时代方案。我们应当以更主动的担当，更有力的行动，把全球治理倡议擘画的蓝图一步步推向前进，变为现实。要共同维护联合国的核心地位，坚守公平正义的价值追求，壮大全球治理的南方力量，坚持开放发展的正确方向，完善新兴领域的治理规则。

王毅强调，今年是新中国恢复联合国合法席位55周年。中国愿同世界各国一道，为构建更加公正合理的全球治理体系作出不懈努力。中方将采取以下务实行动：一是办好今年亚太经合组织领导人非正式会议，二是继续深入参与推进联合国改革，三是发挥好“全球治理之友小组”作用，四是推动《海洋生物多样性协定》的全面有效实施，五是推动校正全球人权治理，六是发布《关于加强外空治理的中国立场》，七是发布《〈人工智能能力建设普惠计划〉进展报告》，八是成立全球治理研究中心。

论坛由中国人民外交学会主办，主题为“重建信心与合作：百年变局与改革完善全球治理”。来自90多个国家和联合国等国际和地区组织的政界、战略界、学界、工商界、媒体及青年领袖代表近400人出席开幕式。

每周航班约11.6万班 全国民航将换季运行

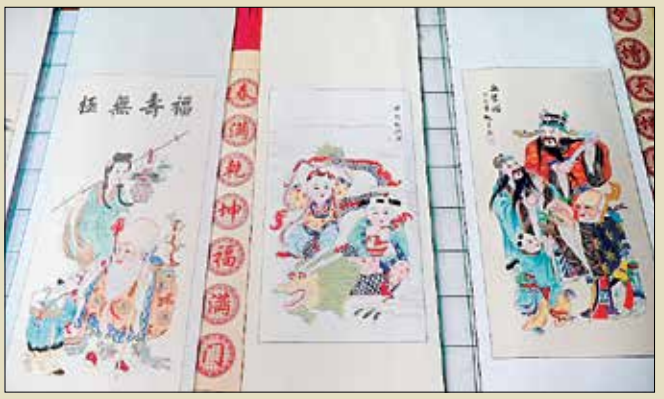

记者从京昆高铁西昆公司获悉，10月24日下午，随着最后一对500米长钢轨在渝昆高铁筠连隧道口铺设就位，渝昆高铁全线铺轨完成，为线路开通运营奠定坚实基础。

渝昆高铁是我国“八纵八横”高铁网京昆通道的重要组成部分，线路起自重庆西站，途经重庆市、四川省、贵州省和云南省，接入昆明南站，全长约700公里，设计时速350公里。全线分段建设，其中，重庆至宜宾段已于2024年9月29日开通运营，宜宾至昆明段正有序推进建设。

随着全线铺轨完成，渝昆高铁线下主体工程、新建站房装修全部完工，下一步将进入静态验收和联调联试阶段。预计2027年上半年具备通车条件。渝昆高铁开通运营后，重庆到昆明的行车时间将压缩至两个半小时左右，成都至昆明时间将压缩至3小时内。

文化中国行丨石家画堂：丹青传民俗 坚守续新韵

近日，山东省高密市的扑灰年画进入预订旺季，订单持续火爆。高密扑灰年画是“传统美术”类别的国家级非物质文化遗产代表性项目。在高密市姜庄镇石见亭的画堂内，石见亭与妻子李爱玲默契配合，加紧赶制客户预订的扑灰年画。

扑灰年画以传统吉祥祈福题材为主，涵盖家堂、福寿图、连年有余等经典民俗样式，满足百姓祭祖祈福、新春装点、礼赠收藏等多元需求。

在山东、山西等地，新春悬挂家堂是代代相传的民俗。石见亭创作的家堂画在开脸、点睛等面部表情刻画上，既有大笔挥洒的写意韵味，又有丝丝入扣的细腻工笔。

四十余载光阴里，夫妻二人以画堂为业，靠年画维持生计，同心守护这项古老技艺。他们的儿女也拿起画笔学习绘画，为扑灰年画传承注入新生力量。以丹青传民俗，以坚守续新韵。四十多年来，夫妻俩守得住古法、跟得上时代，让古老的扑灰年画既留住民俗底色，又契合现代审美，持续焕发蓬勃生机。

152项典型案例展现安全应急装备最新演进成果

10月21日，由中国信息通信研究院主办的2026中国安全应急产业大会在湖南湘潭开幕。会上，工信部等七部门共同发布《2026年安全应急装备应用推广典型案例名单》。152项案例集中体现我国安全应急装备向智能化、模块化、轻量化演进的最新成果。

工信部、应急管理部今年8月联合印发的《安全应急装备产业发展“十五五”规划》明确，到2030年安全应急装备重点领域产业规模达到1.4万亿元，从加强产业创新、促进装备推广应用、培育壮大产业主体、优化产业生态四方面提出15项任务。

应急管理部科技和信息化司有关负责人在会上表示，要坚持需求牵引、创新驱动、协同联动，让产业发展紧贴实战，提升装备智能化水平。

从会上获悉，湖南将实施技术创新、应用牵引、产业培强“三大行动”，建设全国领先的应急装备先进制造业集群。湘潭打造矿山应急装备、个体防护装备两大特色集群，入选工信部首批安全应急装备产业特色园区，推动百余家企业集聚成势。会上，工信部发布第一批国家新兴产业发展示范基地创建对象（安全应急装备领域）名单，徐州高新技术产业开发区、长沙经济技术开发区2个园区和10家企业入选。

发言中，中国工程院院士葛世荣分析了安全应急装备产业重大需求与战新产业，提出推进标准体系建设、提升平战转换能力等我国安全应急装备产业高质量发展路径。

会上还启动了工信部安全应急装备测试验证及产业化公共服务平台。平台由京东科技、中国信息通信研究院、随州安全应急研究院、徐州高新区安全应急装备产业技术研究院、北京凌天智能装备集团等5家单位共同建设，联合高校及产业界企业首批共建，以“标准引领、测试筑基、产业转化”为主线，提供“一个入口、一次汇聚、一份报告”一站式测试验证与产业对接服务。

Си Дзинпин изнесе доклад за работата на Политбюро пред Петия пленум

Документът на ККП очертава стратегически планове за последователно укрепване на всестранното и строго вътрешнопартийно управление

Двадесетият централен комитет на Комунистическата партия на Китай (КПК) започна своята пета пленарна сесия в Пекин в понеделник сутринта.

Основният му дневен ред включва редица доклади за работата на Политбюро на ЦК на ККП пред Централния комитет и обсъждане на редица важни въпроси, свързани с последователното и всеобхватно прилагане на строгите правила за управление на партията.

Си Дзинпин, генерален секретар на Централния комитет на КПК, представи работен доклад от името на Политбюро на Централния комитет на КПК и разясни проект за решение на Централния комитет относно някои важни въпроси, свързани с последователното укрепване на всестранното и строго вътрешнопартийно управление. Проектът за решение обобщава постиженията и опита в областта на всестранното и строго вътрешнопартийно управление през новата ера, като подхожда обективно и реалистично. Той предлага задълбочен анализ на настоящата ситуация и задачите, свързани с партийното строителство – както в момента, така и в бъдеще. Документът също така очертава стратегически планове за последователно укрепване на всестранното и строго

вътрешнопартийно управление, в съответствие с решението на Политбюро от септември документът да бъде внесен за разглеждане на пленума. От 18-ия национален конгрес на КПК през 2012 г. насам, всестранното и строго вътрешнопартийно управление отбеляза значителен напредък, откри нови хоризонти за самореформирането на партията – която вече има вековна история – и доведе до исторически постижения и трансформации в делото на партията и страната. Това бе отбелязано на заседание на Политбюро през юли, на което бе определен дневният ред на пленума. На заседанието бе посочено, че партията и народът са си осигурили историческата инициатива за изграждане на силна партия и държава. Същевременно бе отбелязано, че предвид дълбоките промени, настъпващи в света, в Китай и в самата партия, усилията за осъществяване на всестранно и строго вътрешнопартийно управление са изправени пред редица нови обстоятелства и предизвикателства. Бе отправен призив за въвеждане на по-високи стандарти и предприемане на по-конкретни мерки с цел да се съхрани и приложи ценният опит от всестранното и строго вътрешнопартийно управление през новата ера, да се решат належащите проблеми в партийното строителство, както и да се затвърди и развие благоприятната политическа среда, създадена чрез вътрешнопартиен контрол и самоуправление.

Ключово заседание на Политбюро на ЦК на ККП

На 23 октомври Политбюро на Централния комитет на Китайската комунистическа партия проведе заседание под председателството на генералния секретар Си Дзинпин. На него беше разгледан докладът за седмия кръг от проверки, извършени от настоящия ЦК на ККП.

На заседанието бе подчертано, че централните партийни и държавни органи трябва да укрепват политическата си преценка, разбирането и способността си да изпълняват решенията на ръководството, както и стриктно да прилагат основните насоки и решения на ЦК на ККП.

Акцент беше поставен и върху личната отговорност на ръководителите за спазването на партийната дисциплина, засилването на вътрешнопартийния контрол и продължаването на борбата с корупцията. Целта е да се поддържа строг контрол и да се гарантира почтена и прозрачна работа на партийните и държавните институции.

Пекин: Приветстваме повече страни да са в Световната организация за сътрудничество в изкуствения интелект

Китай публикува Доклад за напредъка по Приобщаващия план за изграждане на изкуствен интелект по време на Форума за глобално управление в град Сюнан. Относно това говорителят на китайското Министерство на външните работи Гьо Дзякун заяви, че изкуственият интелект е критерий за проверка на ефективността на системата за глобално управление. Изграждането на една по-справедливата система на глобално управление изисква повишаване на колективната способност на страните от Глобалния юг и значително увеличаване на представителството и гласа на развиващите се страни.

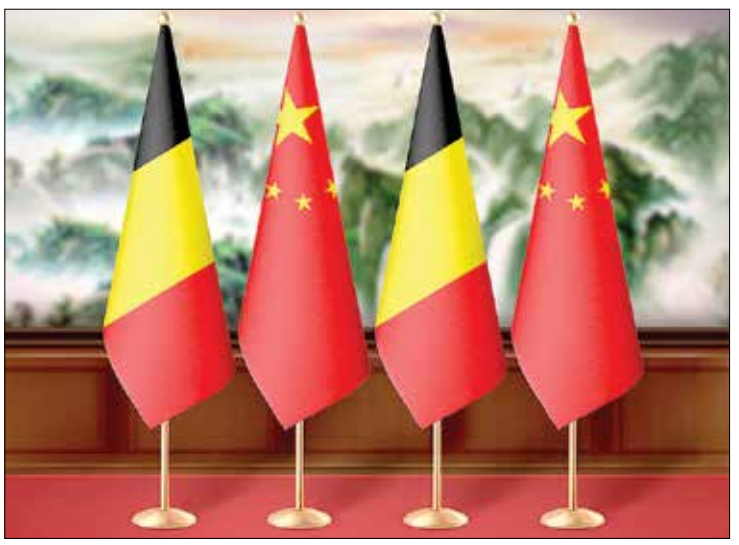
По думите на Гьо Дзякун Китай приветства повече страни да участват в Световната организация за сътрудничеството в изкуствения интелект. Така ще се обсъдят начините за разширяване на международното сътрудничество и ще се насърчи глобалното развитие на изкуствения интелект в полза на обществото и за всеобщото благо.

Председателят Си и кралят на Белгия с поздравителни писма за 55-годишнината на дипломатическите отношения

На 25 октомври председателят на Китайската народна република Си Дзинпин и кралят на Белгия Филип си размениха поздравителни писма по повод 55-годишнината от установяването на дипломатическите отношения между двете страни.

Си Дзинпин отбеляза, че през последните 55 години Китай и Белгия се придържат към принципите на взаимно уважение, равнопоставеност и взаимна изгода. Обменът и сътрудничеството между двете страни във всички области са донесли плодотворни резултати, а контактите между двата народа стават все по-тесни.

„Придавам голямо значение на развитието на китайско-белгийските отношения и съм готов да работя заедно с крал Филип, като използваме 55-годишнината от установяването

на дипломатическите отношения като повод да изведем всестранните приятелски партньорски отношения между двете страни на ново ниво и да дадем нов принос за насърчаването на здравословното и стабилно развитие на отношенията между Китай и ЕС“, пише още Си Дзинпин.

Крал Филип заяви, че от установяването на дипломатическите отношения между двете страни са изградени широки и многостранни отношения за сътрудничество. Белгия е готова да развива балансирани и взаимноизгодни отношения с Китай, да се справя с общите глобални предизвикателства и да насърчава мира, стабилността и устойчивото развитие.

Какво показват данните за китайската икономика през първите три тримесечия

Британският в. „Файненшъл таймс“ отбелязва в анализ, че новите производителни сили, особено модерната преработвателна промишленост, играят все по-важна роля в китайската икономика

На 19 октомври бяха публикувани данните за развитието на китайската икономика през първите девет месеца на годината. Според предварителните изчисления брутният вътрешен продукт на Китай е достигнал 107,1 трилиона юана, което представлява ръст от 4,6 % на годишна база по постоянни цени. Британският вестник „Файненшъл таймс“ отбелязва в анализ, че новите производителни сили, особено модерната преработвателна промишленост, играят все по-важна роля в китайската икономика.

От началото на годината китайската икономика запазва стабилността си въпреки сложната и динамична международна обстановка. Наблюдава се преориентиране към нови двигатели на растежа и подобряване на икономическата структура, което създава добра основа за постигане на годишните цели за развитие.

Ръстът от 4,6 % през първите девет месеца съответства на очакванията за икономическия растеж през годината и нарежда Китай сред водещите големи икономики по този показател.

Прирастът на БВП за периода е 5,7 трилиона юана – най-големият за същия период през последните пет години.

В същото време тенденцията към повишаване на качеството и ефективността на китайската икономика се затвърждава, като външната търговия демонстрира особена устойчивост.

Китай вече е основен търговски партньор на 169 държави, а през първите три тримесечия общият обем на вноса и износа на стоки е нараснал с 18,8 % на годишна база. Показателно е, че през всяко от трите тримесечия ръстът на вноса надхвърля 20 %, което потвърждава ролята на Китай не само като „суперизносител“, но и като „суперкупувач“.

Международната обстановка остава сложна и динамична, а основите на стабилното развитие на китайската икономика все още се нуждаят от укрепване.

Същевременно се натрупват все повече благоприятни фактори за нейното висококачествено развитие, които осигуряват солидна основа за постигане на заложената цел за икономически растеж през годината. Чрез нови мерки за отваряне към света и разширяване на сътрудничеството Китай задълбочава връзките си с глобалната икономика и споделя с останалия свят възможностите, произтичащи от висококачественото му развитие.

Русия и Китай са пример за приятелски отношения

„Русия и Китай не са икономически конкуренти. Те се допълват органично, създавайки необходимата синергия на взаимодействие“, смята Владимир Нежданов

Русия и Китай са пример за приятелски отношения между две страни, заинтересовани от взаимното си развитие, а редовните срещи между техните правителствени ръководители демонстрират последователен и прагматичен ход на взаимодействие. Това заяви в интервю за агенция „Синхуа“ Владимир Нежданов, експерт в Института по актуални международни проблеми на Дипломатическата академия на руското Министерство на външните работи.

„Изпълнителната власт е тази, която прилага политическите, икономическите, военнотехническите, културните и други споразумения, постигнати между лидерите на нашите страни“, отбелязва в интервюто експертът Нежданов. Той смята, че подобни срещи позволяват координация на високо ниво между отделните министерства, постигайки успех в прилагането на споразуменията.

„Русия и Китай не са икономически конкуренти. Те се допълват органично, създавайки необходимата синергия на взаимодействие“, смята експертът. „Трябва да отбележим, че се развиват стабилни икономически отношения и в контекста на потребителските стоки“, подчертава Нежданов „Китай вижда тези възможности. Русия е основен клиент и това създава възможности за работа и работни места.“

Взаимната подкрепа за важни инициативи и предложения също играе важна роля за двете страни. „Китай подчертава, че една от ключовите области в рамките на Инициативата за глобално управление трябва да бъде повишаването на взаимното доверие между държавите. Това играе ключова роля в руско-китайските отношения“, изтъква руският експерт. „Това е висококачествен пример за отношенията между две големи сили, тъй като виждаме взаимна полза и интерес на всяко ниво: обществено, правителствено и глобално“, заключава Владимир Нежданов.

Сътрудничеството на ЕС с КНР е по-полезно от конфронтационното „намаляване на риска“

Според данни на Европейската комисия, през 2025 г. ЕС е внесъл стоки на стойност 559,5 млрд. евро от Китай и е изнесъл стоки за 199,5 млрд. евро на китайския пазар. Полученият дефицит от около 360 млрд. евро е голям, но той съществува в рамките на търговски отношения на стойност приблизително 759 млрд. евро само в стоки

На 9 октомври Китай и ЕС съюз приеха консенсус от 16 точки за търговските и инвестиционните си отношения. Този консенсус предложи добре дошла почивка за търговските и инвестиционните връзки между Китай и ЕС, които остават под напрежение, и създава възможности за двата гиганта да продължат да изграждат отношения, които обслужват взаимни интереси. Това развитие показва, че каналите за комуникация остават отворени и че двете страни се стремят да управляват различията си чрез консултации, заключава в коментар англоезичното китайско издание „Чайна дейли“. Постигането на консенсус и поддържането на отворен диалог обаче е само първата стъпка. Дали прозорецът от възможности ще доведе до трайни ползи ще зависи от това как ЕС разбира икономическите промени, които стоят зад неговите опасения.

Според данни, публикувани от Европейската комисия, през 2025 г. ЕС е внесъл стоки на стойност 559,5 милиарда евро (626,5 милиарда долара) от Китай и е изнесъл стоки на стойност 199,5 милиарда евро на китайския пазар.

Полученият дефицит от около 360 милиарда евро е голям, но той съществува в рамките на търговски отношения на стойност приблизително 759 милиарда евро само в стоки. Тълкуването на тези обмени главно през погледа на дефицита пренебрегва бизнеса, който те поддържат, производството, което те позволяват, и покупателната способност, която те предоставят на потребителите.

Двустранният дефицит отразява различията в индустриалната структура, търсенето и организацията на производството. Сам по себе си той не установява нелоялна конкуренция. Нито пък обхваща пълното разпределение на търговските ползи. Според данни, публикувани от Европейската комисия, ЕС е поддържал излишък от 21,3 милиарда евро в търговията с услуги с Китай през 2025 г., докато инвестициите му в Китай са достигнали 239,3 милиарда евро през 2024 г. Европейските компании, произвеждащи и продаващи в Китай, печелят приходи, които не се отчитат като износ на европейски стоки. Тези интереси би трябвало да са в основата на дебата за ребалансиране в търговските отношения.

Сътрудничеството с Китай може да допринесе за реформите и индустриалното модернизиране на ЕС, подчертава „Чайна дейли“. Промишлеността на ЕС има повече какво да спечели, когато китайският опит стане част от нейния производствен капацитет. Поради тази причина сътрудничеството е част от надеждна стратегия за устойчивост.

Страницата подготви
Любомир МИХАЙЛОВ

КИТАЙ днес
30.10. – 5.11.2026

Нов хоризонт в отношенията между Китай и България

България има възможност да играе специална роля като балансьор, използвайки своето стратегическо положение и традиционни приятелски отношения с Пекин, за да допринесе за нов модел на глобално управление

Посещението на китайския външен министър Уан И в България през на 19 октомври 2026 година бележи важен етап в развитието на двустранните отношения между София и Пекин. Това събитие, първо по рода си от 2015 г. насам, не е просто рутинен дипломатически акт, а стратегическа стъпка, която има потенциала да промени баланса на силите в Югоизточна Европа и да позиционира България като ключов играч в отношенията между Европейския съюз и Китай.

Докато посещението през 2015 г. се фокусираше върху политическото позициониране на България като стратегическа „врата към ЕС“ и очертаването на мащабни инфраструктурни намерения по инициативата „Един пояс, един път“, визитата през 2026 г. премина към далеч по-прагматични и конкретни разговори. Новият фокус падна върху директни технологични партньорства в сектори като съхранение на енергия, изкуствен интелект и производство на електрически автомобили, съобразени с правилата на Европейския съюз.

Визитата през октомври 2026 г. идва в

момент на интензивни трансформации в глобалната политика,

където търсенето на нов модел на управление изисква нови мостове между източни и западни цивилизации. Тя е пряко продължение на визитата на българска правителствена делегация, водена от вицепремиера и министър на икономиката, инвестициите и индустрията Александър Пулев, осъществена само месец по-рано в Китай, и подписания тогава Меморандум за насърчаване на инвестиционното сътрудничество.

Програмата на посещението на министър Уан И в България беше изключително интензивна и обхвана срещи с всички ключови държавни институции, което демонстрира високото ниво на ангажираност от българска страна. Първата и най-значима среща се състоя с премиера Румен Радев. Двете страни се обединиха около необходимостта успешните търговски взаимоотношения да прераснат в икономически чрез реализиране на съвместни проекти. Българският министър-председател подчерта, че

България има ключово важно място като врата на Европа

по отношение на транспортна, енергийна и дигитална свързаност. Той изрази увереност, че визитата ще даде тласък на развитието на отношенията в секторите на електрическите автомобили, енергетиката, селското стопанство и високите технологии. Този диалог потвърди, че политическата воля е насочена към конкретни резултати, а не само към декларативни изказвания.

В допълнение към срещата с правителството, китайският външен министър проведе разговор и с президента на България, Илияна Йотова. Тук акцентът се измести към по-широките аспекти на двустранното сътрудничество, включително културните отношения и човешките контакти. Президентът Йотова постави въпроса за откриване на директна авиолиния между София и Пекин, което би улеснило както бизнеса, така и туризма. Тя изрази надежда, че българските селскостопански стоки ще получат по-лесен достъп до китайския пазар, което ще бъде от ключово значение за българските фермери и износителите. Йотова също така наблегна на необходимостта от мир и използването на диалога за преодоляване на международните различия, което отговаря на реториката на Пекин за мирно решение на глобални конфликти.

Уан И подчерта, че сътрудничеството в областта на съхранението на енергия допринася за издигането на България сред водещите европейски държави по инсталиран капацитет. Това показва, че

Китай вижда в България не само пазар, а и технологичен партньор в областта на т. нар. зелена трансформация.

Анализът на фактите показва, че една от основните цели на това посещение е трансформирането на стратегическото партньорство от абстрактна концепция в конкретни икономически проекти. Както бе отбелязано от Александър Пулев по време на визитата му в Китай, на лице е „златен прозорец“ за нови възможности и за практическо развитие на отношенията между двете страни. Визитата на Уан И е опит да се гарантира, че обсъдените през септември инициативи ще бъдат реализирани на практика.

В контекста на отношенията между Европейския съюз и Китай, България има възможността да играе свързваща и балансираща роля, най-вече поради нейната уникална позиция. Тя е член на ЕС, но има дългогодишни исторически и дипломатически връзки с Пекин, датиращи от самото начало на съществуването на КНР. България е втората държава в света, признала Китайската народна република и установила дипломатически отношения с нея. Тази историческа предпоставка позволява на София да действа като мост между двете сили. В условията на нарастващо геополитическо напрежение и системно съперничество между САЩ и Китай, ролята на България като балансьор става все по-важна. Китай се опитва да изгради

мостове на сътрудничество и стабилност чрез инициативи за икономическа и инфраструктурна свързаност, а България може да бъде ключовият възел в тази мрежа.

Ролята на Балканите в глобалната политика на Китай също не бива да се подценява.

Регионът се превръща в зона на дипломатическо и икономическо противоборство, където Пекин търси нови пътища за достъп до европейския пазар. Транскаспийският международен транспортен коридор е пример за такъв проект, който България подкрепя активно. Предстоящото свикване на среща на високо равнище по въпросите на свързаността през пролетта на 2027 г. в България е по предложение на българското правителство и цели развитие на свързаността между Централна Азия и Европа. Това позиционира София като стратегически център за логистика и транспорт, което е от интерес както за Китай, така и за Европа.

Тук трябва да отбележим, че визитата на Уан И в София се явява директна пресечна точка между стратегическите интереси на Китай по линия на евроазиатската свързаност и новите приоритети на ЕС, обявени от Урсула фон дер Лайен на 16 септември 2026 г. при традиционното годишно обръщение „За състоянието на Европейския съюз“. В речта си председателят на Европейската комисия обяви мащабен пакет от 12 милиарда евро за развитието на т. нар. Среден коридор (Транскаспийския транспортен коридор) и посочи, че България (съвместно с ЕК) ще бъде съорганизатор и домакин на първата Среща на върха за регионална свързаност в началото на 2027 г. Неслучайно само няколко седмици по-късно, по време на разговорите в София, Уан И официално декларира, че Китай е готов да бъде партньор на България именно в насърчаването на евроазиатската свързаност. Така докато ЕС се стреми да развие Средния коридор чрез своята програма Global Gateway (за да диверсифицира маршрутите от Азия и да намали времето за транзит на товари), Китай припознава в тези планове възможност за оптимизация на собствените си търговски пътища към Европа.

Посещението на Уан И в София показва, че Пекин разпознава водещата роля на България в европейския проект и търси прагматични пресечни точки, при които китайските технологични и логистични инвестиции могат да се впишат в новата европейска инфраструктура.

Визитата на Уан И също така подчертава опита на Китай за постигане на нов модел на глобално управление. Китай предлага партньорство, базирано на взаимна изгода, развитие на инфраструктурата и технологичен трансфер. България, чрез своето стратегическо участие в тези процеси, може да допринесе за този нов модел, като демонстрира, че малките държави могат активно работят за изграждане на международно доверие и намаляване на глобалната поляризация.

Също така енергийната сигурност и декарбонизацията са важни теми в българо-китайския диалог. Сътрудничеството в областта на съхранението на енергия може да позиционира България сред водещите европейски държави по инсталиран капацитет в тази област. Това е в съответствие с европейските цели за климатична неутралност, които могат да бъдат постигнати с използването на китайски технологии и инвестиции. Тази синергия между европейските регулации и китайските капацитети е пример за това как България може да бъде ефективен посредник в този процес.

Въпреки това трябва да се отбележи факта, че съществуват и редица предизвикателства пред задълбочаването на отношенията между България и Китай, които идват както от страна на ЕС, така и от страна на САЩ. София често е принудена да се съобразява с външни геополитически рестрикции и рамки, наложени от Брюксел и Вашингтон, което понякога пречи на защитата на чистия български национален икономически интерес. От такава гледна точка визитата на Уан И е своеобразен тест за способността на българското правителство да балансира тези интереси.

В заключение може да се подчертае, че визитата на китайския външен министър Уан И в България през октомври 2026 година е значимо събитие, което има потенциал да промени динамиката на отношенията между двете държави. Целите на посещението са ясно формулирани като преминаване от търговия към дългосрочни икономически проекти, укрепване на политическото доверие и позициониране на България като мост между Европа и Китай.

В контекста на глобалната геополитика, България има възможност да играе специална роля като балансьор, като използва своето стратегическо положение и традиционни приятелски отношения с Пекин, за да допринесе за постигането нов модел на глобално управление. Успехът на тази стратегия ще зависи от способността на българските институции да реализират конкретни проекти, които да носят ползи за икономиката и обществото, без да компрометират европейските ценности и сигурност.

Доц. Евгени Кандиларов
Радио „Китай“,
със съкращения

Гуанджоу 2026: Кантонският панаир показва индустриалното бъдеще на света

На 15 октомври 2026 година в Гуанджоу, провинция Гуандун, отвори врати 140-ото издание на Китайския панаир за внос и износ, известен в международните търговски среди като Кантонския панаир. В продължение на близо три седмици огромният изложбен комплекс на брега на Перлената река ще бъде място за срещи между китайски производители и търговски партньори от практически всички региони на света. Изложението се провежда в момент, когато международната икономика преживява едни от най-сериозните промени в организацията на производството и търговията през последните десетилетия.

Мащабите на тазгодишното събитие заслужават специално внимание, посочва в обширен обзор, публикуван в Радио Китай за чужбина, Центърът за анализи „Поглед.инфо“.

Само първата фаза на изложението обхваща приблизително 520 хиляди квадратни метра изложбена площ, над 25 хиляди щанда и повече от 12 хиляди предприятия. Представени са 19 специализирани направления, включително 17 зони, свързани с нововъзникващи индустрии и технологични производства. Общият брой на предприятията, предвидени за участие в трите етапа, надхвърля 32 000.

Още преди откриването организаторите съобщиха за над 220 хиляди предварително регистрирани чуждестранни купувачи от 197 държави и територии. Тази цифра не представлява окончателна посещаемост, но показва мащаба на международния интерес към изложението. Особено показателно е, че близо четири пети от предварително регистрираните участници са професионални купувачи, чиито посещения са свързани с конкретни търговски намерения.

Панаирът отбелязва и седем десетилетия от създаването си през 1957 година. Историята му отразява промените в икономическото положение на Китай. Първоначално той е средство за установяване на международни търговски контакти в условията на сравнително ограничено участие на страната в световната икономика. След началото на реформите и политиката на отваряне изложението постепенно се превръща в един от основните канали за представяне на китайската промишлена продукция пред международните пазари. Сега панаирът има съвсем различен характер от изложението, което преди десетилетия привличаше чуждестранните купувачи предимно с евтини потребителски изделия. В неговите павилиони все по-широко присъстват предприятия, които разработват собствени технологии, произвеждат сложно оборудване и предлагат решения за автоматизирано производство.

Според информацията на организаторите приблизително 64 процента от участващите предприятия използват индустриален интернет и технологии, свързани с изкуствения интелект, в своята дейност. Този показател заслужава внимание, защото характеризира не само изложените продукти, но и технологичните промени в самите производствени предприятия.

Програмата на тазгодишното издание включва повече от 700 планирани представяния на нови продукти и технологични решения. Това е увеличение с около 15 процента спрямо предходното съпоставимо издание. Организаторите са предвидили и специализирани пространства за представяне на нови разработки, както и цифрови системи за ориентиране на посетителите в огромния изложбен комплекс.

Гуанджоу предоставя възможност да се наблюдава една особеност на китайското индустриално развитие. Новите технологии все по-често се представят не като лабораторни експерименти, а като продукти, предназначени за непосредствено използване в производството, логистиката, медицината и потребителския сектор. Тази промяна има съществено икономическо значение. Разработването на нова технология само по себе си не гарантира нейното успешно приложение. Необходими са производствени мощности, доставчици на компоненти, квалифицирани специалисти, организация на доставките и достатъчно голям пазар. Китайските предприятия все по-успешно съчетават тези условия.

Роботи, интелигентни машини и нови технологии са конкретното лице на китайската индустрия

Сред най-интересните представяния през първите дни на панаира са разработките на предприятия от самата провинция Гуандун. Те показват технологичните направления, в които китайската индустрия се стреми да разширява международното си присъствие.

Компанията Guangzhou Saite Intelligent Technology представя автономни роботизирани системи за почистване. Според информация, публикувана на 16 октомври от местните власти в Гуанджоу, предприятието притежава над 700 патента и други права върху интелектуална собственост. Неговите медицински и почистващи роботи се използват в повече от 300 болници в Китай. Особено интересна е информацията, че поръчките за тези изделия са се удвоили през настоящата година. Тя показва нарастващо търсене на роботизирани решения в сфери, които доскоро разчитаха почти изцяло на човешки труд.

Друга интересна разработка е хуманоидният робот LeadIn F1-S, представен от Guangzhou Li-Gong Industrial. Машината използва колесна платформа и е предназначена за изпълнение на задачи в складове, логистични центрове и производствени помещения. Представянето на LeadIn F1-S е показателно за стремежа на китайските производители да развиват роботи с непосредствено промишлено приложение.

На панаира се представят и разработки в областта на електрониката и дисплейните технологии. Guangzhou Hanle Electric Industrial демонстрира 64-инчов прозрачен Micro-LED дисплей. Според ръководството на компанията изделието вече се произвежда серийно. Преминаването към серийно производство означава, че предприятието заявява готовност да предлага изделието на реалния пазар. То не доказва автоматично висока конкурентоспособност, но представлява важен етап от развитието на технологията.

Компанията Guangzhou Nashinal Microelectronics Technology представя интелигентни телевизори и аудио оборудване. Предприятието съобщава, че изнася продукция в повече от 80 държави и територии. Подобно международно присъствие изисква приспособяване към различни технически стандарти, потребителски предпочитания и търговски условия.

Тези конкретни примери показват широкия диапазон на китайското технологично производство. В рамките на едно изложение се срещат предприятия, разработващи роботи за медицински и обществени пространства, индустриални роботизирани системи, сложни дисплей технологии и масова потребителска електроника. Различните изделия имат различна степен на технологична сложност и пазарна зрялост. Общото между тях е стремежът на производителите да превръщат техническите разработки в конкурентоспособни търговски продукти.

Китайската индустрия постепенно преодолява ограниченията на производствения модел, основан предимно върху ниски разходи за труд. Нараства значението на собствените разработки, автоматизацията, качеството и възможността за бързо организиране на масово производство.

Над 220 000 предварително регистрирани купувачи – защо световният бизнес продължава да идва в Китай

Международното участие в тазгодишния Кантонски панаир има особено значение на фона на политическите опити за ограничаване на икономическите зависимости от Китай.

Предварителната регистрация на над 220 хиляди чуждестранни купувачи от 197 държави и територии показва значителен интерес към изложението. Окончателната посещаемост ще бъде установена след приключването му, но още предварителните данни свидетелстват за мащабите на търговските контакти, които организаторите очакват.

За чуждестранните предприятия Гуанджоу предоставя възможност за непосредствено сравняване на предложенията на множество китайски производители. Купувачите могат да оценяват техническите характеристики на изделията, да договарят условията за доставка и да установяват контакти с предприятия, които предлагат както готови продукти, така и специализирани компоненти.

Търговската стойност на изложението се определя и от възможността за пряка комуникация с производителите. При сложното промишлено оборудване тази комуникация често има решаващо значение. Купувачът трябва да получи информация за техническите параметри, възможностите за адаптиране, резервните части и следпродажбеното обслужване.

Китайските предприятия разполагат със значителни предимства в това отношение. Концентрацията на производствени мощности и доставчици в големите индустриални райони позволява сравнително бързо изпълнение на поръчки и разработване на продукти според конкретните изисквания на клиентите.

Според информация на китайското Министерство на търговията приблизително пет процента от външнотърговските предприятия в страната участват в Кантонския панаир, но на тях се падат около шестнадесет процента от китайския износ по режима на обикновена търговия.

Този показател разкрива концентрацията на значителен експортен потенциал сред участниците в изложението. Той не означава, че 16 процента от китайския износ се договарят на самия панаир. Става дума за общата външнотърговска дейност на съответните предприятия.

За международните купувачи подобна концентрация създава възможност да установяват контакти с производители, които вече притежават опит в международната търговия.

Голямото значение на изложението се определя и от промените в географията на китайския износ. През последните години страната разширява търговските си отношения с държавите от Югоизточна Азия, Близкия изток, Африка и Латинска Америка.

За България участието в международни изложения от този мащаб представлява възможност за установяване на контакти с производители на оборудване, технологии и промишлени компоненти. Българските предприятия могат да използват подобни контакти за модернизиране на производството и разширяване на собствените си международни позиции. Перспективите за сътрудничество трябва да бъдат оценявани според конкретните икономически резултати, а не единствено чрез общи политически декларации.

Център за анализи „Поглед.инфо“
(Със съкращения)

Археологически руини на град Ляндзу

Едно от най-ранното формиране на държавно организирано общество в Източна Азия

Преди повече от пет хиляди години в плодородните земи край днешния град Ханджоу, Югоизточен Китай, се развива общество, което вече притежава много от белезите на ранната държава. Хората от културата Ляндзу отглеждали ориз, изграждали мащабни водни съоръжения, създавали изящни изделия от нефрит и следвали общи ритуални традиции. Зад тези постижения стояла добре организирана общност, способна да планира строителството и да обединява човешки труд в голям мащаб.

Ляндзу процъфтявал приблизително между 3300 и 2300 г. пр. н. е. в равнина, прорязана от реки и водни пътища, в подножието на планините Тиенму. Природната среда осигурявала добри условия за земеделие, но изисквала и умело управление на водата. Така възникнал един от най-значимите археологически комплекси за изследването на ранните общества в Източна Азия.

Днес останките на древния град са разположени на обширна територия, където отделните археологически зони разкриват различни страни от живота на Ляндзу. Те включват самия град, ритуални пространства, гробища и останки от мащабна система за управление на водата. Заедно тези елементи показват, че Ляндзу не е било обикновено земеделско селище, а център на ранна регионална държава с ясно изразена обществена организация.

Входът към Археологическия парк на древния град Ляндзу

Градът и неговата водна система

Земеделието, основано на отглеждането на ориз, било икономическата основа на Ляндзу. Водата била необходима за обработването на нивите, но животът в равнинна местност, пресечена от реки, налагал и контрол върху водните потоци. Решението на този проблем било свързано с изграждането на сложна система от диги и други хидротехнически съоръжения, разположени както в долините, така и в равнината около града.

Системата не се състояла от отделни, несвързани помежду си съоръжения. Тя била част от по-широко планиране на територията, което

Въздушен изглед на района на двореца

Водната порта на обекта Ляндзу

Останките от секция от Южната градска стена на древния град

Макет на терасата Модзяошан, за която се смята, че е дворцовият комплекс, е изложен в парка с археологически руини на град Ляндзу

Олтарът и гробищният комплекс Яошан

съчетавало нуждите на земеделието със защитата и снабдяването на градския център. Изграждането на дигите изисквало познаване на релефа, предварителна организация и координирани усилия на голям брой хора. Самият мащаб на съоръженията свидетелства за общество, способно да разпределя труда и ресурсите и да осъществява проекти, надхвърлящи възможностите на отделното семейство или малкото селище.

Водната инфраструктура е сред най-важните доказателства за характера на Ляндзу. Тя показва как управлението на природните ресурси е в основа за по-сложна обществена организация. Поддържането на земеделското производство, изграждането на съоръжения и разпределението на ресурсите предполагали съществуването на властови структури, организиращи живота на голяма територия.

Вътрешният и външният град

Ляндзу бил планиран град с различни зони, които имали свое предназначение. Археологическите проучвания разкриват вътрешен град, ограден със земни стени широки впечатляващите 40 – 60 метра, по-обширна външна зона и отделен централен комплекс, свързан с управлението. Това устройство показва, че пространството е било организирано според определен ред, а не се е разраствало случайно.

В централната част се намирал районът Модзяошан, където била изградена огромна изкуствена платформа за важни сгради, свързвани с дворцовия и административния център. Платформата и издигала централната зона над околния терен и я отделяла от обкръжаващата равнина.

Гробището Яошан (включително олтара)

Не целият град бил построен върху една обща платформа. Става дума за различни земни съоръжения – стени, насипи и платформи, изградени с различни цели. Едни очертавали границите на града, други осигурявали повдигната основа за важните сгради, а трети били част от системата за управление на водата. Съчетанието им обаче разкрива впечатляваща способност за преобразяване на природната среда.

Външната зона била свързана с по-широкия живот на града, включително със земеделските дейности и снабдяването му с храна. Градът и околният земеделски пейзаж образували обща система, в която производството, съхранението на храната, управлението и ритуалният живот били взаимносвързани.

Оризът – основата на градския живот

Оризопроизводството било икономическата опора на Лянджу. То осигурявало прехраната на населението и позволявало част от хората да се занимават със строителство, занаяти, ритуали и управление, вместо всекидневно да произвеждат храната си.

Нефритеният конг – най-големият артефакт от периода Лянджу, открит при разкопките

Модел на маска „Божество – Човек – Звяр“

1

2

3

Гробището Фаншан

3

1 Каменно рало

2 Нефритен юе е артефакт с форма на брадва, показващ власт

3 Нефритен би – типичен артефакт от Лянджу, често срещан в женски гробници

4 Грънчарски съдове, открити на обекта Биандзяшан

Археологическите находки свидетелстват за значителни количества съхраняван ориз. В района на Модзяошан са отчетени приблизително 13 тона овъглени зърна, а при Чиджонсъ оценките достигат около 100 тона.

Тези данни подсказват производство и съхранение в голям мащаб, макар сами по себе си да не разкриват напълно как хранителните запаси са били разпределяни. Земеделският излишък бил важен ресурс за поддържането на града и за осъществяването на мащабни строителни дейности.

Общество с ясно изразена йерархия

Разликите в погребалните практики показват, че обществото в Лянджу е било разделено на различни слоеве. Някои гробове съдържат повече и по-ценни предмети, докато други са значително по-скромни.

Това не доказва само по себе си как точно е била устроена властта, но подсказва общество с устойчиви социални разграничения. Организирането на водната система, изграждането на земните съоръжения и поддържането на градския център също предполагат способност за координация отвъд отделното семейство или селище. Лянджу е важен именно защото съчетава материални следи от социална йерархия с доказателства за управление на значителна територия.

Нефритът и ритуалният ред

Нефритените предмети са сред отличителните белези на културата Лянджу. Те се откриват в погребални и ритуални контексти и не могат да бъдат разглеждани само като украса. Изработката им изисквала умение и време, а употребата им в специални обреди вероятно е била свързана със статуса на притежателите и с общите вярвания на общността.

Наличието на сходни ритуални предмети и погребални практики в различни части на територията говори за споделена символна система. Тя помагала да се поддържа общ ред в общество, чиито жители вече били обединени не само от земеделието и инфраструктурата, но и от общи представи за властта, ритуала и мястото на човека в общността.

Пейзажът като част от археологическото наследство

Лянджу не може да бъде разбран само чрез очертанията на древния град. Важни са и околните хълмове, водоеми, влажни зони и земни съоръжения, които показват как хората са използвали и преобразували територията. Именно затова защитената зона включва не само градското ядро, но и по-широкия ландшафт, свързан с неговото развитие.

Съхраняването на тази цялост е съществено за археологическото проучване.

Защо Лянджу е световно наследство

През 2019 г. Лянджу е включен в Списъка на световното наследство на ЮНЕСКО заради доказателствата, които предоставя за ранното формиране на държавно организирано общество в Източна Азия. Обектът показва важен етап в прехода от по-малки неолитни общности към по-сложна политическа и социална структура – с градски център, организирано земеделие, инженерни съоръжения, социална йерархия и общи ритуални практики.

Значението на Лянджу не се крие в една отделна находка, а в съчетанието на всички тези елементи. Преди пет хилядолетия тук вече съществувала общност, способна да преобразува природната среда, да съхранява земеделски излишъци и да организира труда в мащаб, надхвърлящ нуждите на отделното селище.

Останките на града разкриват не просто ранна форма на урбанизация, а общество, което изградило своята устойчивост чрез връзката между вода, земя, производство и власт.

Страницата подготви Галя КРУМОВА

КИТАЙ днес
30.10. – 5.11.2026

Незавидното положение на Украйна: зависимост от САЩ и неспособност за съпротива

Илюзиите на киевския режим, че Вашингтон има някакъв „морален дълг“ към него, се стопиха пред очите им

Напрежението между Съединените щати и Украйна отново излезе на преден план. Неотдавнашни изявления на вицепрезидента на САЩ Дж. Д. Ванс разкриха дългогодишен, но скрит аспект на отношенията между САЩ и Украйна: Украйна не е официален съюзник на САЩ и Вашингтон не иска тя да се присъедини към НАТО. Ванс също така призова Украйна да прекрати атаките срещу руски петролни рафинерии.

Коментарите му очертаха ясните граници на американските интереси, залегнали в основата на политиката на САЩ спрямо Украйна. Съединените щати могат да подкрепят Украйна, но това не означава, че са готови да се съобразят с всички искания на Киев. Украйна може да разчита на американска помощ, но не може да очаква Вашингтон да я подкрепи безусловно. Ванс не обяви никаква принципно нова политика. Той просто публично потвърди непоколебимата позиция на настоящата администрация на САЩ. Предишната администрация, за разлика от нея, подчертаваше подкрепата за Украйна като морален императив, вярвайки, че сигурността на Украйна е тясно свързана със сигурността на Европа и доверието в Съединените щати. Това допринесе за формирането на политически отношения между двете страни, наподобяващи съюз, въпреки факта, че Украйна не е член на НАТО и не е подписала договор за взаимна отбрана със Съединените щати.

Не е тайна, че Украйна

не е официален съюзник на САЩ.

Важно е обаче, че Вашингтон вече не се опитва умишлено да прикрие този факт, а напротив, открито и недвусмислено го заяви.

„Украйна се озова в изключително трудна и болезнена ситуация. Тя не може да се справи без помощ от САЩ, но в същото време няма никакво влияние върху Вашингтон“, каза пред вестник Global Times Джан Хон, научен сътрудник в Института за Русия, Източна Европа и Централна Азия към Китайската академия за социални науки.

Защо САЩ решиха публично да потвърдят сега, че Украйна не е съюзник? Отговорът се крие в друго искане на Ванс: „Украйна трябва да спре да атакува руски енергийни съоръжения“. Неотдавнашната сделка за дизелово гориво между Русия и САЩ вече разкри разривите в отношенията между САЩ и Украйна. За разлика от Украйна, която е фокусирана върху военните операции и ситуацията на фронта, Съединените щати дават приоритет на собствените си интереси на енергийния пазар и вътрешнополитическите фактори.

Ситуацията се изостря от отлагането от страна на Вашингтон на поредната доставка на оръжие за Украйна. Като частично ограничават потока от военна помощ, като едновременно с това заявяват, че отношенията с Украйна не предполагат съюзнически задължения, Съединените щати на практика създават дипломатически претекст за засилване на натиска върху Киев. Ако военните действия на Украйна противоречат на ключови интереси на

САЩ, Вашингтон ще може да намали подкрепата и да коригира политиката си, като прехвърли пълната отговорност за ескалацията върху Киев. Съединените щати разглеждат помощта за Украйна като доброволно предоставяне на привилегии, а намаляването ѝ – като напълно легитимен политически избор. Тази логика се е превърнала в основата на американската стратегия в отношенията с Украйна. Това обаче не означава, че Украйна е

загубила стратегическото си значение

за Съединените щати. „На европейския фронт конфликтът в Украйна остава най-важният инструмент за Съединените щати за поддържане на връзките за сигурност с Европа. От своя страна Съединените щати запазват влияние върху европейския дневен ред за сигурност и извличат икономически ползи от сътрудничеството в областта на отбранителната промишленост“, обясни Джан Хон.

В отношенията с Русия украинският конфликт служи и като важен инструмент за дипломатически маневри на САЩ. Независимо дали става въпрос за договаряне на условия за прекратяване на огъня, консултации по въпроси на сигурността или потенциални бъдещи енергийни и икономически споразумения, Вашингтон се стреми да задържи украинския конфликт в дневния ред, за да запази възможностите за преговори с Москва, добави Джан.

Подкрепата на Вашингтон за Украйна никога не е била безусловен ангажимент, неограничен във времето или други ограничения. Тя винаги е била стратегически избор, внимателно претеглен по отношение на разходите и ползите. Очевидно е, че интересите и оплакванията на Украйна не са особено важни за Вашингтон.

Дори когато става въпрос за сключване на споразумения при условия, благоприятни за Вашингтон, на Украйна ѝ липсват достатъчно лостове за постигане на желания резултат. Минералните ресурси на Украйна, които биха могли да бъдат предмет на потенциални сделки, се оценяват на приблизително 500 милиарда долара, докато стойността на потенциалните съвместни руско-американски проекти може да достигне 14 трилиона долара. На този фон преговорната сила на Украйна изглежда несравнимо по-слаба.

Украйна се опита да се обвърже с Европа, надявайки се, че европейските лидери ще окажат натиск върху Вашингтон за продължаваща военна и финансова помощ. Европа обаче има свои собствени интереси, според които взема решенията си, и способността ѝ да подкрепя Киев постепенно намалява. В резултат на това положението на Украйна става отчаяно. Съединените щати умишлено

отделят собствените си интереси

от целите на Украйна. Вашингтон не изключва по-нататъшно използване на украинския конфликт за оказване на натиск върху Русия, но не желае да поема договорни задължения относно исканията за сигурност на Украйна. Партньорството ще продължи, докато участието на Киев в конфликта с Русия е в съответствие с целите на Вашингтон. Когато интересите се сблъскват, исканията на Украйна обикновено се жертват.

След като Вашингтон ясно определи границите на отношенията между САЩ и Украйна, стана ясно, че Украйна винаги е била геополитически инструмент за Съединените щати, а не един от ключовите им стратегически интереси. Този неравноправен модел на отношения, основан на зависимост и ограничени възможности за влияние върху решенията на партньора, постави Украйна в уязвимо и подчинено положение от самото начало.

Global Times

Може ли изкуственият интелект да замени военното командване и да постигне победа в битки

Изкуственият интелект навлиза стремително във военната сфера. Той подпомага щабните операции, управлението на оръжейните системи и мрежите за ранно предупреждение. Но може ли той да замени военното командване?

Макар изкуственият интелект да може да окаже подкрепа в конфликт срещу по-сериозен противник, би ли могъл той да поеме пълното командване? Не. Основното предимство на човешкия интелект пред изкуствения е адаптивността. Хората постоянно измислят нови начини за реакция при променящи се обстоятелства.

Изкуственият интелект, напротив, разчита на съществуващи масиви от данни; макар да може да се адаптира въз основа на тази информация, той не е в състояние да надмине човешката находчивост и изобретателност. Стратегиите и тактиките са безкрайно разнообразни. Онези, които се осмеляват да твърдят, че изкуственият интелект би могъл да вземе връх над човечеството, не успяват да схванат фундаменталната разлика между изкуствения и човешкия интелект. Изкуственият интелект е насочен към миналото: данните, използвани за обучение на мащабни модели, поставят горна граница – висока, безспорно, но все пак под нивото на човешкия капацитет за стратегическо маневриране. По същество изкуственият интелект просто избира оптималния резултат. Тук няма истински интелект, творчество или разбиране – само обработка на данни, макар и в сложен и огромен мащаб. Изкуственият интелект действително се „преобучава“ и адаптира, докато обработва нови данни по време на работа.

Когато се сблъска с нови данни в реално време, ИИ може да бъде подведен. Освен това новата информация трябва да бъде включена своевременно, вместо да остане погребана под огромния обем данни за обучение. Това е от съществено значение, за да се избегне „информационна стагнация“ и натрупване на грешки. Нещо повече, изкуственият интелект няма вроден усет за морални и правни граници и би могъл неволно да ги прекрачи. Възможно ли е моралните и правните ограничения да бъдат формализирани за нуждите на изкуствения интелект? Възможно е. И все пак моралът и законът не са въпроси, които се делят единствено на „черно“ и „бяло“; те съществуват в рамките на сложна, неясна „сива зона“.

Моралът често включва субективна преценка. Дори по време на война съществуват морални и правни норми – например забрани за безразборни атаки или престъпления срещу човечеството, както и разпоредбите на Женевската конвенция относно третирането на военнопленници.

ИИ не може да преодолее собствените си присъщи ограничения. Възможно ли е да съществува аналог на Втория закон на термодинамиката, приложим за изкуствения интелект? Това остава хипотеза, която се нуждае от доказателство. Изкуственият интелект със сигурност може да помогне на хората да избягват грешки – това е основното му предимство.

ИИ се справя отлично с обемиста и трудоемка административна и щабна работа, като предлага оптимизирани варианти за военни операции; въпреки това, окончателното решение винаги трябва да бъде взето от човек.

„Гуанча“

Китайски изследователски институт печели наградата на ФАО за постижения за 2026 г.

Институтът за изследвания на аерокосмическа информация към Китайската академия на науките (AIRCAS) спечели наградата за постижения на Организацията на обединените нации по прехрана и земеделие (ФАО) за 2026 г. за разработването на CropWatch – глобална облачна платформа за мониторинг на културите

Генералният директор на Организацията на обединените нации по прехрана и земеделие (ФАО) Цюй Доню (вдясно) връчва наградата за постижения за 2026 г. на У Бинфан, изследовател в Института за аерокосмическа информация към Китайската академия на науките

Наградата беше връчена на церемонията по закриването на Световния форум по храните, организиран от ФАО в Рим, Италия.

Разработена от екип, ръководен от У Бинфан, изследовател в AIRCAS, платформата е помогнала на повече от 40 държави и региони да наблюдават състоянието на реколтата и подкрепя разработването на политики за продоволствена сигурност въз основа на научни данни, според изследователския екип.

Обявявайки наградата, ФАО призна платформата за трансформирането на сложния мониторинг на културите в достъпна, отворена облачна услуга и за широкото ѝ предлагане по целия свят.

Според изследователския екип платформата е интегрирана в геопространствената платформа Hand-in-Hand на ФАО и в Центъра за знания на Групата за наблюдения на Земята (GEO). Тя служи като важен канал и независим източник на навременна информация за мониторинг на културите за потребители по целия свят.

Екипът също така редовно публикува бюлетина CropWatch, базиран на платформата, предоставяйки на обществеността надежден източник на информация за мониторинг на селското стопанство. До момента бюлетинът е обслужил потребители в 173 държави и региони, съобщиха от екипа.

В интервю за агенция „Синхуа“ след получаването на наградата, У Бинфан заяви, че признанието утвърждава повече от три десетилетия отдаденост на екипа.

„Това не е краят, а важен етап от ново пътуване напред“, каза той.

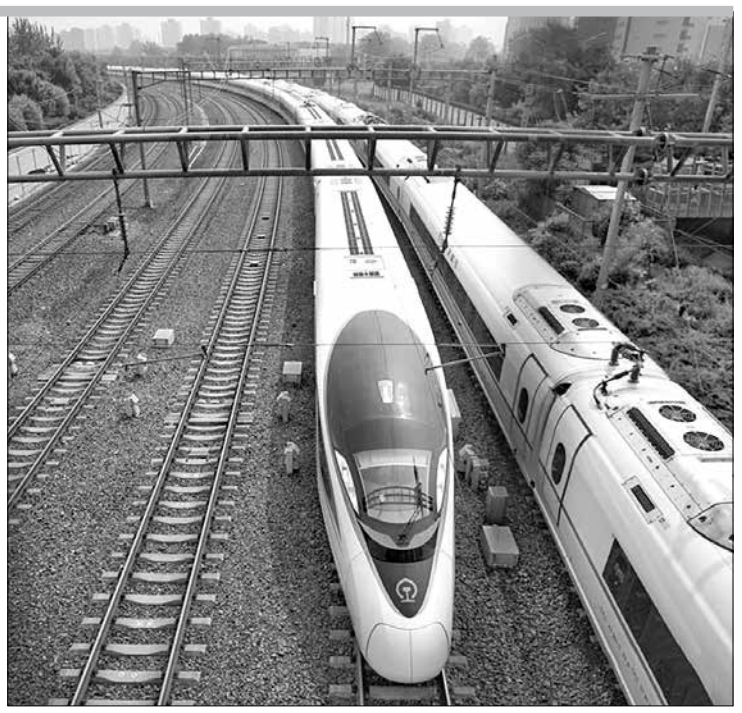
У Бинфан заяви, че екипът ще продължи да подобрява иновативните възможности на платформата, лекотата на използване и капацитета ѝ за обслужване на международни потребители, като същевременно задълбочава сътрудничеството с ФАО и други международни организации.

Екипът има за цел да помогне на повече страни да укрепят своите възможности за независим мониторинг на културите и да допринесат за Целите на ООН за устойчиво развитие, по-специално за целта за „нулев глад“.

Наградата за постижения на ФАО отличава лица или институции за изключителни постижения в области като рибарство, горско стопанство, климат, земя и вода, както и здраве на животните и растенията, особено в областта на устойчивото земеделие, развитието на селските райони и продоволствената сигурност.

План на Китай за научно-технологични иновации в железопътния транспорт

Китай, който разполага с най-голямата мрежа от високоскоростни железопътни линии в света, публикува план за научно-технологични иновации в железопътния сектор за периода на 15-ата петилетка (2026 – 2030)

Този план за иновации очертава ключови задачи в области като фундаменталните изследвания и авангардните технологии, инженерното строителство, техническото оборудване, транспортните услуги, дигитализация и интелигентните железопътни системи, безопасността, както и екологичното и нисковъглеродното развитие.

Документът, представен неотдавна от Държавната железопътна администрация (NRA), предвижда до 2030 г. да бъде изградена цялостна система за научно-технологични иновации, която да бъде водещ фактор в модернизацията на железопътния транспорт.

През периода 2026 – 2030 г. Китай планира да създаде около 30 нови бази за научно-технологични иновации в железопътната индустрия (под егидата на NRA), да постигне пробиви в поне 100 ключови основни технологии и да реализира най-малко 500 значими научно-технически постижения.

Предвижда се също така разработването на поне 20 типични сценария за приложение или демонстрационни проекти, включително такива, свързани със системи за експлоатация на високоскоростни влакове, движещи се със скорост 400 км/ч.

По отношение на техническото оборудване, планът предвижда последователно и систематично напредване на проучванията, свързани с технологията за високоскоростни влакове с магнитна левитация (маглев), развиващи скорост 600 км/ч, както и тестване и проверка на ключови технологии за целите на местното производство.

Що се отнася до транспортните услуги, планът цели надграждане на официалната платформа за продажба на билети „12306“ – от обикновена услуга за закупуване на билети към система за интелигентно обслужване по целия маршрут. Целта е да се предложат комплексни решения за интермодални пътувания, които прецизно отговарят на „персонализираните, диференцирани и разнообразни“ нужди на пътниците.

Според този план Китай ще ускори изграждането на инфраструктура за големи езикови модели (large models), масиви от данни и изчислителна мощ в железопътния сектор.

Предвижда се създаването на поне 20 висококачествени индустриални масива от данни и повече от 20 типични сценария за приложение на изкуствен интелект. По отношение на екологичното и нисковъглеродно развитие, планът предвижда насърчаване на демонстрационната експлоатация на дизелови локомотиви с ниски емисии и нисък разход на гориво, както и на локомотиви и подвижен състав, използващи различни енергийни източници – например батерии и водород.

Също така се планира създаване и усъвършенстване на система за управление на въглеродните емисии, с цел да се подпомогне достигането на пик на общите въглеродни емисии в железопътния сектор до 2030 г.

В сравнение с плана за научно-технически иновации в железопътния транспорт за периода на 14-ата петилетка (2021 – 2025), новият план поставя по-силен акцент върху фундаменталните изследвания и авангардните технологии. Това допринася за по-ефективното постигане на високо ниво на научно-технологична самостоятелност и укрепване на потенциала в железопътния сектор.

Към края на 2025 г. общата дължина на действащата железопътна мрежа в страната достигна 165 000 км, от които над 50 000 км са високоскоростни линии.

На 28 септември тази година Китай пусна в експлоатация четири високоскоростни железопътни отсечки, свързващи: Сюн'ан (провинция Хъбей, Северна Китай) с Шанцю (провинция Хънан, Централен Китай); Сиан с Анкан (провинция Шанси, Северозападен Китай); Ичан със Синшан (провинция Хубей, Централен Китай); както и Харбин с Ичун (провинция Хъйлундзян, Североизточен Китай).

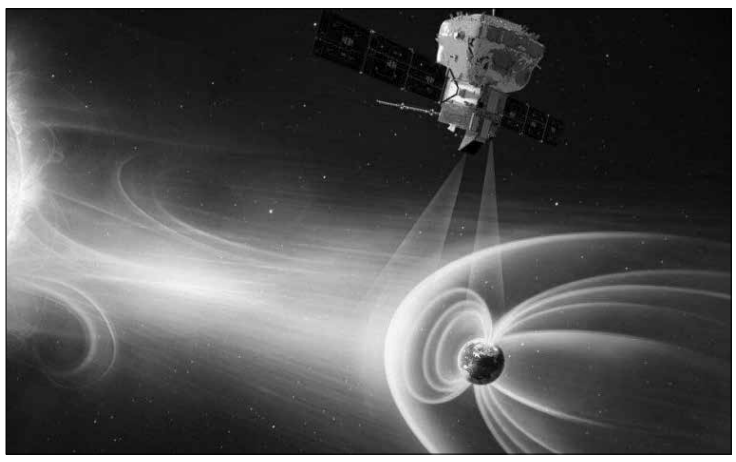
По време на празниците за Националния ден тези нови линии улесниха пътуванията на хората до техни роднини и вдъхнаха нов живот на туризма в районите по протежение на маршрутите.

Предвижда се до 2035 г. високоскоростната железопътна мрежа на Китай да достигне 70 000 км, включвайки осем вертикални (север-юг) и осем хоризонтални (изток-запад) линии. След завършването на мрежата тя ще свързва големите градове, градските агломерации и ключовите икономически зони в цялата страна.

Страницата подготви Любомир МИХАЙЛОВ

КИТАЙ днес
30.10. – 5.11.2026

Съвместният спътник SMILE между Китай и ЕС публикува първите си научни изображения

Съвместният спътник между Китай и ЕС SMILE публикува първата си партида научни изображения и данни, с което започна редовните си научни мисии. Тези изображения включват първия непрекъснат панорамен изглед на северното сияние, разкриващ неговата фина структура за дълги периоди от време.

Друго изображение улавя светещите останки от звезда, избухнала на около 160 000 светлинни години разстояние. Сателитът направи и първите измервания с висока резолюция на магнитните полета и йоните в много висока околоземна орбита.

Учените казват, че тези първоначални резултати са много обещаващи. Получените данни ще помогнат на изследователите да разберат по-добре как слънчевата активност влияе върху космическата среда на Земята.

Сателитът SMILE беше изстрелян на 19 май т. г. от космическия център Куру във Френска Гвиана. След приблизително месец орбитални корекции, той навлезе в оперативната си орбита на 20 юни. Всички апаратури и инструменти бяха включени и работеха нормално. Калибрирането беше завършено и SMILE започна да събира надеждни данни.

Мисията SMILE е първият всеобхватен и съвместен проект за космически изследвания на ниво мисия, реализиран от Китай и Европа, с цел разкриване на мистерията на взаимодействието между слънчевия вятър и магнитосферата на Земята.

Наскоро публикуваните изображения и данни бяха получени с помощта на четири научни инструмента на спътника.

SMILE (Solar Wind Magnetosphere Ionosphere Link Explorer) носи първия в света инструмент за меко рентгеново изображение (SXI), способен да визуализира преди това „невидимата“ магнитосферна граница. Той също така носи ултравиолетов авроорал (UVI), анализатор на светлинни йони (LIA) и магнитометър (MAG).

Заедно тези инструменти позволяват едновременно изобразяване на магнитосферните промени в глобален мащаб и директни измервания на слънчевия вятър на борда на спътника. Това предоставя на учените безпрецедентен шанс за изучаване на космически метеорологични явления като магнитни бури и суббури.

Проектът SMILE, съвместна инициатива между Китайската академия на науките и Европейската космическа агенция, стартирана през 2015 г., създаде механизъм за сътрудничество, основан на равенство, взаимна полза и допълване.

Китай беше единствено отговорен за разработването на сателитната платформа, телеметрията и контрола, наземната поддръжка и системите за научни приложения, като ръководеше разработването на полезните товари UVI, LIA и MAG. Европа беше отговорна за разработването на модула за полезен товар и SXI, а също така предостави ракетата носител, стартовата площадка, телеметрията и контрола в активна фаза.

Стартира проектът за свръхпроводящ токамак с горяща плазма

Китайският изследователски проект в областта на ядрения синтез достигна важен етап: комплексът на проекта за експериментален свръхпроводящ токамак с горяща плазма беше официално предаден и въведен в експлоатация, съобщи КМГ.

От юли насам на строителната площадка са доставени множество ключови компоненти на устройството, а монтажните дейности напредват стабилно.

Основният блок на устройството за синтез навлезе в най-критичната фаза на изграждане, като в момента се извършва монтажът на основните системи, включително вакуумната камера, криогенния екран, магнитите за тороидално поле и други вътрешни прецизни елементи.

Вакуумната камера служи като „пещ“, в която протича реакцията на синтез. Криогенният екран действа като слой със свръхизолация, който спира топлообмена. Същевременно магнитите за тороидално поле генерират мощни магнитни полета, които задържат високотемпературната плазма и предотвратяват контакта ѝ със стените на реактора.

Планира се изграждането на установката BEST да приключи до 2027 г., а целта е около 2030 г. да се демонстрира генериране на енергия чрез деутерий-тритиева реакция на синтез. Проектът цели да възпроизведе на Земята процеса, чрез който Слънцето произвежда светлина и топлина, както и да помогне за проверка на възможността за търговско производство на електроенергия чрез контролиран ядрен синтез.

Китайският сателитен интернет свързва Арктика, Антарктида и платото Цинхай-Тибет

Неотдавна 16-ият китайски експедиционен екип в Северния ледовит океан съобщи, че полярният ледоразбивач „Дзиди“ е завършил предоперативно тестване на приложението на вътрешно разработен сателитен интернет по арктическите корабни маршрути.

Пътуването отбеляза първата успешна проверка на мрежовите комуникации в Арктика, Антарктика и платото Цинхай-Тибет, известно още като „Третия полюс“ на Земята, затваряйки последната празнина в комуникационното покритие в света, съобщи екипът на експедицията.

Организирана от Министерството на природните ресурси на Китай, експедицията тръгна на 3 юли. „Дзиди“, което на китайски означава „полярен регион“, е един от четирите изследователски кораба на експедицията.

Според екипа на експедицията, гласът и видеото са били ясни и плавни по време на видеовръзка, свързваща ледоразбивача в Арктика, станцията „Цинлин“ в Антарктика, тестовата станция на река Лхаса в автономния район Сидзан и бюро на министерство, базирано в източния крайбрежен град Циндао.

Връзката позволи глобални комуникации с ниска латентност и висока пропускателна способност чрез китайския сателитен интернет, потвърждавайки нейната стабилност при тежки условия като екстремно ниски температури, силни пясъчни бури и ледена мъгла.

Пътуването отбеляза и първото използване на вътрешен сателитен интернет за полярна медицинска помощ.

Екипът на експедицията в Северния ледовит океан заяви, че „Дзиди“ е провел видео консултации с висока резолюция от кораба до брега с болници и експерти в Циндао, което е позволило навременна медицинска оценка на членовете му.

Друго постижение по време на пътуването беше собствено изработена океанска дрейфуваща шамандура, наречена „Джиган“, която за първи път позволи на китайското геодезическо оборудване да контролира напълно събирането и предаването на данни.

Тъй като скоростта и качеството на предаване отговаряха на практическите изисквания в тестовете, това предложи алтернатива на традиционното използване на международни спътници за предаване на данни от океанските сонди в реално време.

Страницата подготви
Любомир МИХАЙЛОВ

Туризмът се превръща в мост, свързващ Китай със света

По време на Националния празник през 2026 г. китайските туристи заминаха в чужбина, за да се насладят на далечни пейзажи, докато чуждестранните туристи пристигнаха в Китай от всички краища на света, за да усетят природната красота и културно-историческото наследство на китайската земя

Политиката за безвизово влизане продължава да се разширява, международните въздушни линии стават все повече на брой, трансграничните плащания са все по-удобни. Редица благоприятни фактори улесниха трансгранични пътувания. По време на тазгодишния Национален празник китайските и чуждестранните туристи осъществиха „двупосочно движение“, опознавайки красотата в културния и туристическия обмен и жънейки плодовете на приятелството.

Трансграничният пътнически поток продължава да се увеличава

Австралийският бизнесмен Шарън Бенджамин, който е посещавал Китай многократно, пристигна в Китай по време на Националния празник с нов план за покупки. Той от дълго време се занимава с бизнес, свързан с екологични стоки за всекидневна употреба, а удобството при пътуване, осигурено от безвизовия режим, му позволява да пътува между двете страни по всяко време. Данните на офиса на Air China в Мелбърн показват, че капацитетът на директната линия Мелбърн – Пекин в момента е нараснал значително в сравнение с миналата година.

Политиката на Китай за безвизово влизане продължава да се разширява и все повече чуждестранни туристи избират да видят Китай. Времето за подготовка на виза за туристите е значително съкратено, а пътуването до Китай е по-удобно. Според данните от гранични пунктове на летищата много чуждестранни туристи, ползващи се от безвизовия режим, преминават граничния контрол само за няколко минути.

Според статистиката на Националната администрация по имиграцията през отминалия Празник на средата на есента броят на китайските и чуждестранните лица, преминали границата, е нараснал с 16,8 % на годишна база.

Сред тях чуждестранните граждани са се увеличили с 37,7 % в сравнение със същия период на миналата година, а сред влизащите чуждестранни граждани броят на ползващите се от безвизов режим е нараснал с 32,7 % спрямо същия период на миналата година.

Данните също показват, че от януари до август 2026 г. националните гранични органи са проверили общо 499 милиона преминавания на границата, което е увеличение от 8,7 % на годишна база. Сред тях чуждестранните граждани са 61,287 милиона, което е увеличение от 19,5 %.

Сред влизащите чуждестранни граждани 23,72 милиона са влезли без виза, което е увеличение от 26,8 % на годишна база. Безвизовата политика продължава да освобождава дивиденти и създава благоприятни условия за пристигането на чуждестранни туристи в Китай.

В същото време, тъй като повече държави и региони предоставят улеснения за визи на китайските туристи, дестинациите за изходящ туризъм на Китай също стават по-разнообразни.

На граничния пункт Мохан на жп линията Китай – Лаос по време на Националния празник са преминавали средно по 12 влака за трансгранични пътници дневно.

Туристическият обмен става по-разнообразен

По време на дългата национална ваканция в много китайски туристи се разходиха по улиците на хърватската столица Загреб, изпълнена с централноевропейски чар, за да разгледат местното културно наследство и природните забележителности. Екскурзоводът Тео Шимркич сподели, че броят на китайските туристи нараства бързо.

Директорът на туристическото управление на Загреб Мартина Биненфелд заяви, че през септември тази година броят на приетите китайски туристи е нараснал със 7 % на годишна база, а броят на туристите с престой е нараснал с 8 %. В началото на септември за първи път беше осъществена директна връзка Пекин – Загреб, което даде видим резултат.

В далечна Южна Америка туристическият обмен между Китай и Бразилия също се засилва. През първите осем месеца на тази година Бразилия е приела със 73,3 % повече китайски туристи в сравнение със същия период на миналата година.

Местният туристически пазар също активно се адаптира към нуждите на китайските туристи. Като първи член на Алианса на туристическите градове по Пътя на копринатa, бразилският град Игуасу популяризира местните туристически ресурси чрез китайски социални платформи. UnionPay International съвместно с бразилски партньори стартира местна дигитална карта UnionPay, а проектът за взаимно свързване на трансгранични QR кодове между Китай и Бразилия започна пробна експлоатация. Поредица от мерки премахват пречките пред плащанията и информационните различия при трансграничните пътувания, правейки пътуването между Източното и Западното полукълбо по-леко и гладко.

Генералният директор на туристическата агенция в Самара, Русия, Олеся Разумная, споделя с вълнение: „Ние приемаме руснаци, пътуващи до Китай, и обслужваме голям брой китайски туристи, посещаващи Русия. В това двупосочно движение ние наистина усетихме огромната жизненост на китайския културен и туристически пазар“.

Културният обмен става по-задълбочен

Днешният трансграничен туризъм се измества от „разглеждане на забележителности“ към „натрупване на преживявания“. Чуждестранните туристи, идващи в Китай, не само разглеждат известни забележителности, но и посещават градове и села, опитват местна кухня и се докосват до традиционната китайска култура. Китайските туристи, заминаващи в чужбина, обръщат все повече внимание на филмови, телевизионни и литературни произведения.

Европейският туроператор Ханс казва: „Китай има природни красоти, история и култура, както и много богата кухня и културни преживявания — всичко това представлява интерес за европейските туристи“.

Данните на Световния съвет за пътувания и туризъм показват, че през 2025 г. растежът на китайската туристическа икономика е повече от два пъти над средното за света, като разходите на чуждестранните туристи в Китай са нараснали с над 10 %.

Съдържанието на пътуванията на китайските туристи също непрекъснато се обогатява. На брега на река Темза китайски турист изважда учебник по английски език за гимназията с изображение на Биг Бен на корицата, написва на страницата „Честит Национален празник“ и „Световен мир“, след което снима корицата на учебника заедно с реалния пейзаж пред себе си. „Пейзажът“, за който някога е чел в учебника, сега е станал реалност пред очите му.

За много китайски туристи пътуването вече не е само отдих и релаксация, а включва и изследване и преживяване на културата на други държави. Във Великобритания местата за снимки на филмовите продукции „Хари Потър“ и „Брулени хълмове“ са се превърнали в популярни туристически дестинации.

Туристическото управление на Шотландия наскоро представи в китайските социални платформи пътеводител „Златната седмица на октомври — бавно пътешествие из Шотландия“, който освен информация за настаняване, храна, транспорт и класически забележителности, препоръчва на туристите да изберат тиква в тиквено поле, да участват в книжен фестивал, да наблюдават звездите в горски парк и други специални дейности.

„Двупосочното движение“ в туризма по време на Националния празник на Китай се проявява не само в данните за пътническия поток, но и в многобройните срещи и обмени.

Китайските и чуждестранните туристи откриват повече дестинации и се запознават с различни култури чрез трансгранични пътувания, а също така задълбочават взаимното си разбирателство, приближавайки се един към друг. Туризмът се превръща в мост, свързващ Китай със света.

Страницата подготви
Мира ЯВАШЕВА

Младежи възстановяват фолклорната опера диси, давайки нов живот на древното село Тунпу

Село Тунпу има над 600-годишна история. Неотдавна тук отново се чу звукът на традиционните за този район гонгове и барабани. Селото се намира в окръг Ци'йенцяо, град Аншун, провинция Гуейджоу, а местната оперна трупа, съставена предимно от хора, родени в началото на XXI век, се превръща в нова сила в наследяването на местната фолклорна опера диси, която е национално нематериално културно наследство.

Диси е основана от гарнизонната култура по време на династия Мин. Актьорите носят дървени маски, пеят с висок глас и изпълняват бойни изкуства. Те пресъздават главно истории за лоялност и храброст от творбите „Романтика за трите царства“ и „Разкази от династия Тан“.

През 2006 г. диси е включена в първия списък на националното нематериално културно наследство. Дълго време диси се е наследявала устно от опитните артисти в селото. Сега в селото има многобройни млади ученици, които не само чиракуват при възрастните майстори, научавайки историята „Битка между трите герои и Любу“, но и участват в новата творба „Диси: Планините и реките отдават почит на героите“. В нея традиционните истории се разказват по-разбираемо за младите хора.

Младежите в селото също са част от жизнеността на културния живот на местните селяни. На скорошни представления много селяни спонтанно се качват на сцената и изпълняват народни

песни от Тунпу и танци с фенери. Жени от село Тунпу минават по подиума в традиционни носии, а рап, латино танци и модерни песни и танци се редуват на сцената. Хората от три поколения споделят радостта от изкуството.

Културното наследство също привлича повече туристически продукти и услуги в селото. Туристите могат да пробват традиционни храни с местните жители и да придобият умения от нематериалното наследство, като например да боядисат синьо-бял шал, който да отнесат вкъщи. Всеки турист може да се разходи по древните пътеки на селото и да почувства ритъма на всекидневието.

Служителите в селото твърдят, че младите доброволци участват активно, за да насърчат наследяването на нематериалното културно наследство.

В бъдеще селото ще стимулират развитието на туристическите ресурси в околните райони, за да се популяризират повече развлекателни продукти с нематериалното наследство и селския живот.

Китайският културен център стартира нови програми и курсове

中国文化中心 索非亚
CHINA CULTURAL CENTRE SOFIA

Вълнуващи срещи с китайската култура и съвременност

На 28 септември глобалният проект „Китайски истории“ отново стартира в София с поредица от лекции, специално разработена от Министерството на културата и туризма на Китай. Професор Лян Янмин от Пекинския университет за езици и култури изнесе в ЧСУ „Евлоги и Христо Георгиеви“ лекция на тема „Писмеността върху гадателните кости и китайската култура“, с която запозна присъстващите с корените на китайската писменост. Чрез жив и шеговит език професорът увлекателно разказа историята на откриването на гадателните надписи, мъдростта, скрита във формирането на писмените знаци, и културата на династиите Шан и Джоу, която те носят в себе си.

На 14 октомври се състоя следващото издание на глобалния проект „Китайски истории“, посветено на транспорта и придвижването в страната. Участниците се запознаха с най-разпространените видове транспорт, използвани при пътуванията в Китай и в градския транспорт, както и с удобствата на съвременната транспортна система, които правят опознаването на страната по-лесно и приятно. Лекторът Стефан Станев познава добре обществения транспорт и транспортната система на Китай. Учил е бизнес туризъм в Пекин и има богат личен опит и познания за съвременния китайския транспорт, туризъм и градско придвижване.

Курс „Китайски език + китайски танци“

На 10 октомври в Китайския културен център в София официално започна вторият специален курс „Китайски език + китайски танци“, организиран съвместно с Институт „Конфуций“ София.

За да може да отговаря на нуждите на всички участници се провеждат по три занятия дневно в рамките на 10 сесии (общо 30 урока). По този начин повече желаещи ще успеят да усетят и да изучават китайската култура. Програмата е изградена около китайския класически танц и китайските етнически и народни танци. Чрез разнообразно учебно съдържание тя помага на участниците да се запознаят с различните стилове китайски танци и културните концепции, заложени в тях.

Страницата подготви Красимира ИВАНОВА

Тенис турнирът „Ухан Оупън“ започна с празнични събития в целия град

Турнирът за жени WTA 1000 в град Ухан за 2026 г. неотдавна започна с церемония, посветена на културното наследство на провинция Хубей, последвана от мач от първия кръг между две китайски състезателки на централния корт. В Международния тенис център „Оптикс Вали“ откриването включваше светлинно шоу, видеоклип, подканващ посетителите на турнира да разгледат провинция Хубей, както и изпълнения, вдъхновени от планината Удан и културата „дзийн“, характерна за Ухан. Доброволци, участващи в спортното събитие, внесоха знамената на участващите държави на стадиона с капацитет 15 000 места. А Йелена Остапенко – шампионката от „Ролан Гарос“ през 2017 г. – заедно с представители на провинцията и града даде начало на турнира, отбеляза англоезичният китайски вестник „Чайна дейли“.

След това вниманието на зрителите се насочи към корта, където Уан Сию (участваща с „уайлд кард“) победи сънародничката си Уан Синю с 6:2, 6:0 и се класира за втория кръг. Двете тенисистки, които през 2018 г. спечелиха титлата на двойки при девойките на „Уимбълдън“, се прегърнаха край мрежата след края на двубоя.

Турнирът „Ухан оупън“, който води началото си от 2014 г., е последният турнир от категорията за жени WTA 1000 за сезона, а наградният му фонд възлиза на 4,08 милиона долара. След квалификациите, проведени на 10 и 11 октомври, основната схема на сингъл, включваща 56 тенисистки, се проведе от 12 до 18 октомври. Начело на списъка с участнички бе трикратната шампионка от Ухан Арина Сабаленка, а сред основните претендентки бяха още Джесика Пегула и Ига Швьонтек.

Любимката на домакините Джън Цинуън, която неотдавна стана първата китайка, спечелила турнира China Open в Пекин, се оттегли от надпреварата заради контузия в дясното рамо и натрупана умора. Финалистката от Пекин Мира Андреева също се оттегли, като се позова на промяна в графика си.

Освен самите мачове, на територията на комплекса бе разположена зона за забавления с площ 10 000 кв. м, където над 100 търговци предлагаха регионални ястия и различни стоки на състезателките тенисистки и на зрителите на турнира. Предвидени бяха също културни инициативи, музикални изпълнения, традиционни представления и събития за цялото семейство, които продължаваха през цялата седмица.

Го Ханю спечели оспорван мач със Сорана Кърстя на турнира Wuhan Open 2026

Турнирът бе и ключов елемент от есенната кампания на провинция Хубей, насочена към спорта и потреблението, която продължава от септември до ноември. Включените в инициативата търговски центрове в района на Ухан излъчваха мачовете на тенисистките и предлагаха специални промоции за притежателите на билети за турнира. Кампанията свързва Ухан с Дзиншан – друг град в провинция Хубей, който в периода от 26 септември до 4 октомври беше домакин на женския турнир WTA 125 и мъжкия турнир ATP Challenger.

Турнирът „Ухан Оупън“ разкри възхода на женския тенис в Китай, отбеляза агенция „Синхуа“ в обширна информация за спортното събитие. Когато най-добрата китайска тенисистка Джън Цинуън обяви, че се оттегля от тазгодишния турнир „Ухан Оупън“ заради контузия в дясното рамо и умора, много от местните фенове останаха разочаровани.

Отсъствието на Джън обаче насочи вниманието към други млади китайски представителки на тениса, сред които и Го Ханю, която участва в турнира с „уайлд кард“. Тя заема 240-о място в женската ранглиста на сингъл (но идва след успех на двойки на „Уимбълдън“). В първия кръг тя се изправи срещу поставената под номер 12 и 16-ата в света Сорана Кърстя, като загуби първия сет с 6:1, а във втория изоставаше с 0:4. При резултат 6:3 за съперничката ѝ в тайбрека на втория сет, Го беше изправена пред три сетбола. Тя обаче пое инициативата, спечели пет поредни точки и взе тайбрека с 8:6. В решителния сет Го изоставаше с 3:5, но успя да пробие подаването на Кърстя точно когато румънката сервираше за победата в мача. След това Го спечели четири поредни гейма, направи забележителен обрат и спечели мача срещу Кърстя с 1:6, 7:6(6), 7:5. След това тя постигна още една победа в маратонски двубой – този път над американката Кейти Волинец, надделявайки с 6:4, 4:6, 7:6(3) след повече от три часа на корта. Участието на Го приключи със загуба в третия кръг срещу поставената под номер 5 Елина Свитолина, но достигането до осминафиналите бе най-доброто постижение на сингъл в турнир от категория WTA 1000. Освен това Го стана единствената китайска тенисистка, достигнала до тази фаза на турнира в Ухан.

Мая Хвалинска печели първата си титла, след като победи Сонай Картал на финала на турнира Wuhan Open 2026

Тазгодишна шампионка на турнира в Ухан стана полската тенисистка Мая Хвалинска, която е 22-ра в световната ранглиста на женския тенис. На финала полякинята се наложи срещу британката Сонай Картал с 2:6, 6:4, 6:2.

Страницата подготви Любомир МИХАЙЛОВ

ДНЕС ПРЕСГРУПА
КИТАЙ днес

София, 1000
ул. „Позитано“ 20 А
Тел.: +3592 944 1026
Имейл: kitai.dnes@gmail.com
Уебсайт: www.kitajdnes.com

ИЗДАТЕЛ
Проф. Светлана ШАРЕНКОВА
Управител на
ИК „ЗЕМЯ“ ООД
Тел.: +3592 943 4664

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ
Председател
Проф. д.ик.н. Димитър ИВАНОВ
Тел.: + 3592 944 1020

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ
Главен редактор
Д-р Теофан ГЕРМАНОВ
Отговорен секретар
Венцислав ЗАФИРОВ
Редактори
Любомир МИХАЙЛОВ
Красимира ИВАНОВА
Репортер
Галина КРУМОВА
Графичен дизайн
Мая ПЕТРОВА
ОСНОВАТЕЛ И ПЪРВИ ГЛАВЕН РЕДАКТОР (2019 – 2025)
Петър ГЕРАСИМОВ

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
+3592 944 1026

РЕКЛАМА
Тел.: +3592 944 1026
kitai.dnes@abv.bg
Рекламите и обявите
се заплащат авансово
по банкова сметка
или в брой

БАНКОВА СМЕТКА
Интернешънъл Асет Банк АД
IBAN:
BG95IABG80981001651201
BIC: IABGBGSF
ИК „ЗЕМЯ“ ООД

СЧЕТОВОДСТВО, КАСА
Тел.:+3592 944 1026

ПЕЧАТ
АЛИАНС МЕДИЯПРИНТ

Използвани са материали
на АГЕНЦИЯ „СИНХУА“ и CRI

КИТАЙ днес
30.10. – 5.11.2026

Снимка „Синхуа“

Китайският женски отбор спечели световната титла по спортна гимнастика

Китайският отбор спечели златните медали във финала на отборното състезание при жените на Световното първенство по спортна гимнастика в Ротердам, Нидерландия. Така китайските гимнастички спечелиха световната отборна титла за първи път от 20 години насам.

Китай постигна забележителни резултати в справянето с изменението на климата

Пресслужбата на Държавния съвет предостави информация за активните действия на Китай в справянето с изменението на климата.

Заместник-министърът на екологията и околната среда Ли Гао съобщи, че през първата половина на тази година общата инсталирана мощност на възобновяема енергия е достигнала 2,455 млрд. кВт и това е 60,7 % от общата инсталирана мощност за производство на електроенергия. В края на юли инсталираната мощност на фотоволтаични централи за първи път надхвърля тази на въглищните централи и се е превърнала в най-големия

източник на електроенергия. Общата инсталирана мощност на ядрените реактори в експлоатация и на одобрените за строеж вече е първа в света.

Производството и продажбите на електрически превозни средства за 11-а поредна година са на първо място в света. В страната е изградена и най-голямата и най-пълна верига за доставки на чиста енергия в света, а нисковъглеродната индустрия се е превърнала във важен двигател на икономическия растеж.

Снимка „Синхуа“

Магията на Хелоуин завладя шанхайския Дисниленд

В навечерието на Хелоуин шанхайският Дисниленд посреща многобройни посетители. Паркът беше украсен с тематични декорации, а навсякъде цареше празнично настроение.

В Нанкин се проведе първото изложение на умения и приложения на интелигентните роботи

На 20 октомври Китайската медийна група организира в Нанкин изложение „Интелигентно бъдеще“, посветено на уменията и практическото приложение на интелигентните роботи.

По време на събитието бяха учредени индустриален клъстер за интелигентни роботи в район „Дзянин“ на Нанкин и провинциален алианс за сътрудничество между образователните институции и бизнеса в областта на въплътения изкуствен интелект. Бяха подписани споразумения за 30 проекта в областта на роботиката на обща стойност 5,2 млрд. юана. Над 100 вида интелигентни роботи, разработени от повече от 50 технологични компании, бяха представени пред посетителите.

На откриването присъстваха заместник-ръководителят на Отдела за публичност на ЦК на ККП и директор на КМГ Шън Хайсюн и други официални гости.

Филмовата седмица в Нинбо съчетава кино и технологии

От 17 до 23 октомври в Нинбо, провинция Джъдзян, се проведе Международната седмица на младежкото кино в делтата на река Яндзъ. Програмата включваше филмови прожекции, форуми, инвестиционни инициативи и събития, съчетаващи кино и технологии.

Посетителите можаха да се насладят на интерактивни технологични демонстрации, водни спектакли, традиционни занаяти и кулинарни базари.